

การส่งเสริมการค้าเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียвто่เนื่องที่บ้าน โดยการสนับสนุน
ของอาสาสมัครชุมชน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การส่งเสริมมารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียвто่เนื่องที่บ้าน โดยการสนับสนุนของอาสาสมัครชุมชน

PROMOTING MOTHERS FOR EXCLUSIVE BREASTFEEDING AT HOME BY COMMUNITY VOLUNTEER SUPPORT CONTINUOUSLY

ดารารัตน์ อุ่มบางตลาด 5036779 NSFN/M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: นันทวัน สุวรรณรูป, Ph.D. (Nursing), นิตยา สิ้นสุกใส, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์ ในการส่งเสริมมารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวดั้ต่อเนื่องหลังจำหน่ายจากโรงพยาบาล โดยการสนับสนุนของอาสาสมัครชุมชน มีขั้นตอนดังนี้ 1) ค้นหาปัญหาทางคลินิก 2) สืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) ประเมินคุณภาพและระดับหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการดำเนินการ ได้งานวิจัยเป็น Randomized control trial 5 เรื่อง, Quasi-experimental study 3 เรื่อง และ Longitudinal study, Qualitative study (Participatory Action Research) อย่างละ 1 เรื่อง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ได้ประเด็นสำคัญที่จะนำไปใช้แก้ไขปัญหาดังนี้ 1) การกำหนดคุณลักษณะของอาสาสมัครชุมชน ที่จะช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้มีระยะเวลานาน 2) การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครชุมชน โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ 3) กลวิธีและกระบวนการดำเนินงานของอาสาสมัครชุมชน ประกอบด้วย การเยี่ยมบ้าน การเป็นตัวแบบ และนำสมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม 4) การติดตามและประเมินผล ความรู้ พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครชุมชน

จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรจัดมารดาที่มีความเหมาะสมและไม่มีภาวะเสี่ยงให้อาสาสมัครชุมชนดูแล และให้อาสาสมัครชุมชนเห็นความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวดั้ โดยมีการติดตามปัญหาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้สำเร็จ และนำสมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากขึ้น

คำสำคัญ: การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ / เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวดั้ / อาสาสมัครชุมชน

PROMOTING MOTHERS FOR EXCLUSIVE BREASTFEEDING CONTINUOUSLY
AT HOME BY COMMUNITY VOLUNTEER SUPPORT

DARARAT UMBANGTHALUD 5036779 NSFN/M

M.N.S. (FAMILY NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: NANTAWON SUWONNAROOP,
Ph.D. (Nursing), NITTAYA SINSUKSAI, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

The purpose of this study was to explore the evidence-based practice to promote mothers for exclusive breastfeeding continuously after discharge from hospital by community volunteer support. The method included: 1) identifying clinical problems; 2) searching for evidence-based practices, and 3) evaluating the quality and level of evidence-based practices. The search yielded the following studies: 5 randomized controlled trials, 3 quasi-experimental studies, and one longitudinal and qualitative study (participatory action research). Those studies were analyzed and synthesized to summarize the significant issues for implementation in clinical practice, which are: 1) the characteristics of community volunteers for supporting mothers to have longer breastfeeding durations, 2) development of community volunteers' capacities including both knowledge and practical training, 3) strategies and operational procedures which consisted of home visits, being a role model, and taking participation of family members, and 4) evaluation of knowledge, breastfeeding behavior of the mothers and performance of community volunteers practices.

The recommendation is that nurses should classify mothers with no risk conditions to receive breastfeeding support from community volunteers. In addition, nurses should emphasize the usefulness of exclusive breastfeeding upon community volunteers in continuously monitoring problems, and encourage family members to participate in increasing breastfeeding promotion.

KEY WORDS: BREASTFEEDING PROMOTION / EXCLUSIVE
BREASTFEEDING / COMMUNITY VOLUNTEER

129 pages